

BILDNISSE
Auf den Leib gemalt
1977-1979

BARBARA HEINISCH — BERLIN

Exhibition, 'IMAGES', Sept. 1.-Sept. 9.1979, Fundatie Kunsthuis, Amsterdam

Reflections on Portraiture and Nude Painting

The portrait and the depiction of the nude are an objectification and commentary on how the artist relates to the human subject. The ways and means **by** which these works emerge are just as important as the finished results. These considerations – to be seen in the light of criticism of the current teaching of nude drawing (which in my opinion loses itself in formal criteria) – led me to the use of a direct method which involves the model **actively** in the picture.

Since the subject of my picture is the human model in all his diversity, I can do no less than involve him completely in order to reproduce him. In other words: the model is not frozen in a single pose. He lives out his own personality and sense of being before my eyes (senses).

I understand my pictures to be portraits rather than depictions of the human body in which the model's particularities play a secondary role although the model in fact expresses himself principally through body language. This body language provides me with points of reference, clues which have to be worked out in the course of the artistic radicalisation of what is already given.

Similar to a photographic multi-exposure, my pictures are not mere reproductions of the human being in the naturalistic sense; they represent a rapid process which follows and captures the model's actual flow of movement. The succession of movements made by the model and captured in the picture merge into one another, ideally forming a composite whole – a composition. I do not aim to achieve a lasting effect or something which is complete in itself, a finished work of art. The essence of the picture is rather the urge of my model towards changing himself at the very moment when he has reached a certain stage – placing himself within the artistic medium.

Gedanken zur Akt- und Portraitmalerei

Das Portrait oder Bildnis und die Aktdarstellung objektivieren und kommentieren das Verhältnis des Künstlers zum Menschen. Die Mittel und Wege **wie** diese Werke entstehen sind ebenso wichtig wie die Endprodukte. Diese Überlegungen, verbunden mit der Kritik am herkömmlichen Aktzeichnenunterricht, der sich nach meiner Erfahrung in formalen Kriterien verliert, führten mich zu der unmittelbaren Methode, das Modell **aktiv** in das Bild zu bringen.

Da mein Bild diesen Menschen als Modell in seiner vielfältigen Erscheinung zum Gegenstand hat, liegt für mich nichts näher, als ihn völlig hineinzunehmen um ihn nachzuformen. Das heißt: es erstarrt nicht in einer Pose –, sondern bringt die eigene Ausstrahlung und Lebendigkeit vor meinen Augen (Sinnen) zur Geltung.

Ich verstehe meine Bilder eher als Portraits denn als Darstellung des menschlichen Körpers, bei denen sein jeweils Besonderes eine untergeordnete Rolle spielt. Manifestiert sich das Modell doch im wesentlichen durch Körpersprache. Sie gibt mir Anhaltspunkte, die mittels der malerischen Radikalisierung des Gegebenen herausgearbeitet werden müssen.

Ähnlich wie bei einer fotografischen Mehrfachbelichtung zeigen meine Bildnisse den Menschen – nicht abbildend im naturalistischem Sinn, sondern in rascher Fixierung, dem Bewegungsfluß folgend. Dabei gehen die im Bild festgehaltenen Bewegungen des Modells ineinander über und ergeben im Falle des Gelingens ein geschlossenes Ganzes im Sinne einer Komposition. Der Anspruch des Dauernden, in sich Ruhenden und Endgültigen wird nicht von mir gestellt. Eher hat das Bild zur Ausgangsbasis das Drängen meiner Akteure nach Veränderung des eigenen, gerade im fertigen Moment erreichten Zustands – im zeichenhaft sich selbst setzen.

Overwegingen bij het portret- en naaktschilderen

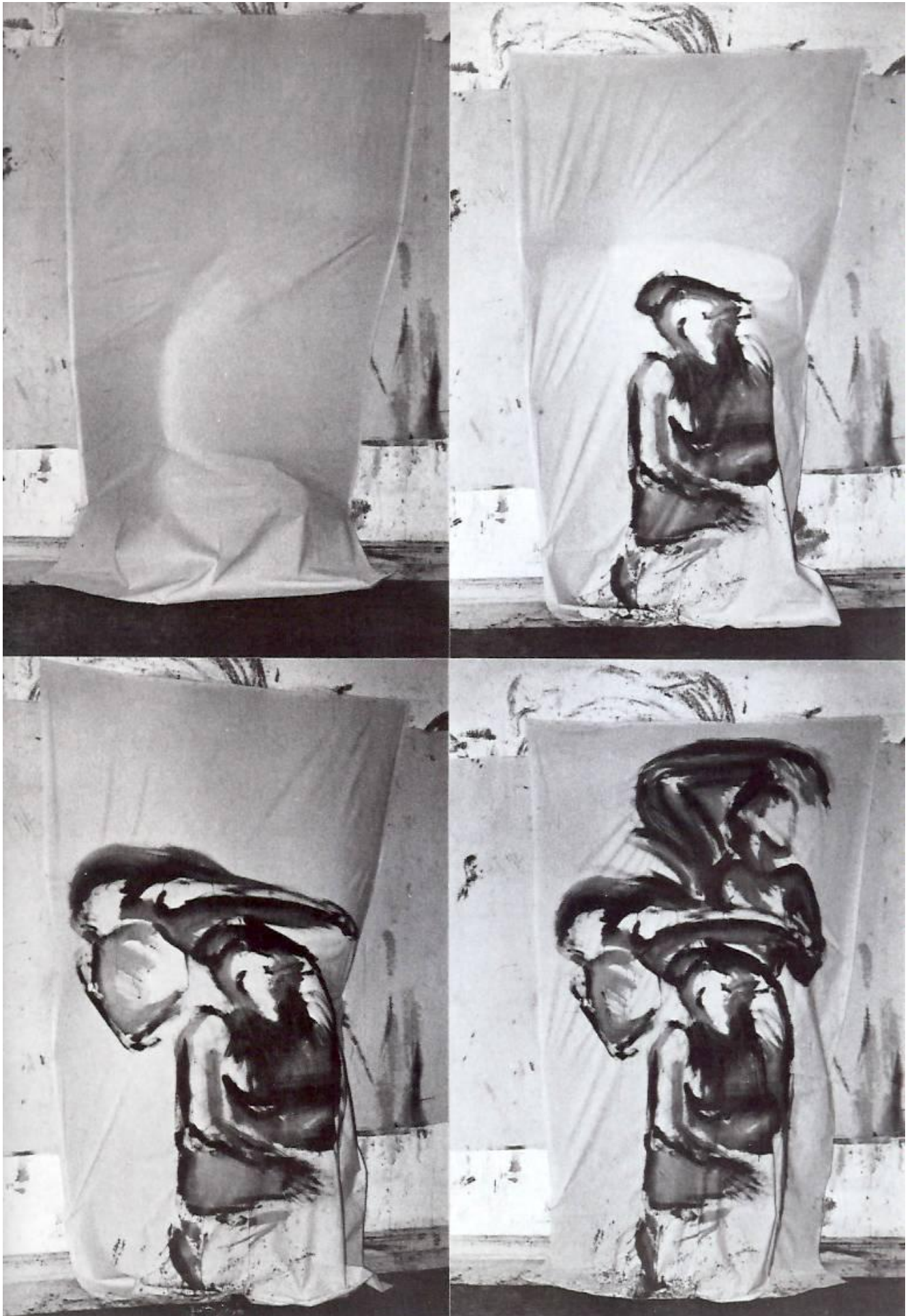
Het portret of de beeltenis en het naakt objectiveren en commenteren de houding van de kunstenaar ten opzichte van de mens. De manier **waarop** zo'n werk ontstaat is even belangrijk als het uiteindelijke resultaat. Deze twee overwegingen, gevoegd bij mijn kritiek op het conventionele modeltekenonderwijs (dat zich, naar mijn ervaring geleerd heeft, verliest in louter vormcriteria), leidden mij tot een veel directere methode waarbij het model **aktief** in het schilderij gebracht wordt.

Omdat mijn werk deze mens in zijn vele verschijningsvormen als model heeft, is het voor mij niet meer dan vanzelfsprekend, dat ik hem volledig in het schilderij opneem om hem weer te geven. Met andere woorden, hij verstart niet in een of andere pose, maar brengt zijn persoonlijke uitstraling, zijn wezen voor mijn ogen (zinnen) tot uitdrukking.

Ik zie een schilderij van mij meer als een portret dan als louter afbeelding van het menselijk lichaam, waarin het persoonlijk unieke een ondergeschikte rol speelt. Dit persoonlijk unieke wordt echter wel degelijk uitgedrukt door de lichaamstaal. In deze lichaamstaal vind ik aanknopingspunten die in de picturale radicalisering van het gegeven verder uitgewerkt moeten worden.

In mijn schilderijen wordt de mens niet op een naturalistische manier getoond, maar zoals in de fotografie bij een meervoudige belichting, in snelle fixaties, de bewegingen van het model folgend waarbij de in het schilderij gefixeerde bewegingen van het model in elkaar overgaan en, wanneer alles goed gaat, een gesloten geheel vormen, een compositie.

Het volmaakte, het duurzame en definitieve streef ik niet na. Veel meer heeft het schilderij als uitgangspunt de drang van mijn model tot verandering van de tot slot bereikte toestand – het naar voren treden van het model als teken.

Process-Photographics of Barbara Heinisch during her PAINTING AS AN EVENT, Berlin 1979